

اسلام و پژوهش‌های روان‌شناختی

سال نهم، شماره اول، پیاپی ۱۹، بهار و تابستان ۱۴۰۲ (ص ۳۷-۶۳)

طراحی و ساخت مقیاس زمینه‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی براساس اندیشه اسلامی (مقیاس اولیه)

Designing and developing a survey scale for marital infidelity based on Islamic thought (primary scale)

محمد زارعی توپخانه / عضو هیات علمی گروه خانواده پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران.
راضیه جعفری / کارشناسی ارشد روان‌شناسی عمومی دانشگاه مرودشت، ایران.
علی زهیری هاشم‌آبادی / دانشجوی دکتری روان‌شناسی عمومی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران.
حدیث چراغیان / دکتری مشاوره دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

Mohammad Zarei Tubkhana / A member of the academic staff of the family department of Seminary and University, Qom, Iran. M.zarei@rihu.ac.ir

Razia Jafari / Master's degree in general psychology, Marvdasht University, Iran.

Ali Zuhairi Hashem Abadi / PHD student of psychology, Ethics and Education. reserch institute of Hawzah and University, qom, Iran.

Hadith Chiragian / PhD in Counseling, Mohaghegh Ardabili University, Ardabili, Iran.

Abstract

The present study was developed with the aim of designing, building and validating survey marital contract breaking scale based on Islamic thought. The research method is a sequential exploratory combination and includes two qualitative and quantitative parts. In the qualitative section, using the qualitative content analysis method, data were extracted from Islamic texts and categories and factors were obtained, and in the quantitative section, the results obtained from the qualitative section were used to extract items and build a scale. The sample size in the quantitative section is 50 married users in social networks who were selected by available sampling method. Based on the results of data validation, content validity ratio (CVR) and content

چکیده

پژوهش حاضر با هدف طراحی، ساخت و اعتبارسنجی مقیاس زمینه‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی بر اساس اندیشه اسلامی تدوین گردید. روش پژوهش مذکور، ترکیبی اکتشافی متوالی است و شامل دو بخش کیفی و کمی می‌شود. در بخش کیفی با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی، داده‌ها از متون اسلامی استخراج و مقوله‌ها و عوامل به دست آمد و در بخش کمی نتایج حاصل از بخش کیفی جهت استخراج گویه‌ها و ساخت مقیاس مورد استفاده قرار گرفت. حجم نمونه در بخش کمی ۵۰ نفر از کاربران متأهل موجود در شبکه‌های اجتماعی است که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. بر اساس نتایج حاصل از روایی سنجی داده‌ها، نسبت روایی محتوا

validity index (CVI) using the evaluation of 10 experts were reported in the range of 0.80 to 0.1, which shows the content validity of the scale. Also, the validity of the items was confirmed using the alpha coefficient of 0.81 and the method of halving the score of 0.61. Therefore, the initial scale was obtained with 56 items that can report the grounds and individual and relational factors of marital contract breaking based on Islamic thought.

Keyword: The scale of breaking the marital infidelity, infidelity, Islam.

(CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) با استفاده از ارزیابی ۱۰ نفر از کارشناسان در دامنه ۰/۸۰ تا ۱/۰ گزارش شد که نشان از تایید روایی محتوای مقیاس دارد. همچنین، اعتبارسنجی گویه‌ها با استفاده از ضریب آلفای ۰/۸۱ و روش دو نیمه کردن نمره ۰/۶۱ مورد تأیید قرار گرفت. بنابراین، مقیاس اولیه با ۵۶ گویه به دست آمد که می‌تواند زمینه‌ها و عوامل فردی و ارتباطی پیمان‌شکنی زناشویی بر اساس اندیشه اسلامی را گزارش نماید.

کلیدواژه‌ها: مقیاس پیمان‌شکنی زناشویی، خیانت، اندیشه اسلامی.

مقدمه

بسیاری از افراد در جوامع مختلف، زندگی زناشویی را تنها شیوه مناسب و مطلوب برای تأمین نیازهای عاطفی و جنسی می‌دانند و برقراری هرگونه ارتباط خارج از چارچوب ازدواج را مناسب نمی‌دانند (پچر^۱، ۲۰۱۷). پیمان‌شکنی زناشویی^۲ یکی از پرچالش‌ترین زمینه‌های تعارض‌های زناشویی است که هنجارهای انحصاری روابط زناشویی را می‌شکند، پایه‌های ازدواج را لرزان نموده و به نابودی نهاد مستحکم خانواده می‌انجامد (سوی^۳، اورگانسی^۴ و ساکن^۵، ۲۰۲۰). اگر پیمان‌شکنی زناشویی را طیفی از حداقل رفتارهای عاطفی، جنسی تا رابطه جنسی کامل بدانیم در این صورت بین ۲۰ تا ۷۰ درصد زوجین پیمان‌شکنی زناشویی را گزارش کرده‌اند (بیرنباوم^۶ و همکاران، ۲۰۱۹). بررسی صورت گرفته در مورد نگرش افراد به پیمان‌شکنی زناشویی در برخی کشورهای غربی حکایت از آن دارد که ۹۷ درصد از

1. Pacher, A.

2. Infidelity.

3. Sevi, B.

4. Urganci, B.

5. Sakman, E.

6. Birnbaum, G. E.

مشارکت‌کنندگان معتقدند برقراری روابط خارج از ازدواج امری ناشایست و غیر قابل قبول است (آبزوغ^۱، ۲۰۱۶). یافته پژوهش تساپلاس^۲، فیشر^۳ و آرون^۴ (۲۰۱۰) نشان می‌دهد حدود ۸۵ تا ۹۰ درصد از شرکت‌کنندگان به تک‌همسری و روابط جنسی، عاطفی با همسر اعتقاد داشتند ۷۰ درصد از آنان همواره نگران پیمان‌شکنی همسر خود در زندگی بوده‌اند و ۲۰ درصد از آنان سابقه پیمان‌شکنی زناشویی را گزارش کرده‌اند.

مفهوم تعهد و پیمان‌شکنی بر اساس توقعات فرهنگی متفاوت است (پلوسو^۵، ۲۰۱۵). بر این اساس، فرهنگ و مذهب در تعریف، تبیین و درمان پیمان‌شکنی زناشویی اثرگذار است (استمپس^۶، ۲۰۲۰). پن^۷ و همکاران (۱۹۹۷) معتقدند که درمان‌گرانی که با مراجعین پیمان‌شکنی زناشویی از اقوام مختلف مواجه هستند باید معنا و مفهوم پیمان‌شکنی را در بافت فرهنگی، مذهبی مورد توجه قرار دهند.

اسلام پیوند زناشویی را پیوندی محکم و مقدس می‌داند و خواستار حراست و نگهداری از آن می‌باشد. قرآن کریم، پیوند میان زن و مرد را میثاق غلیظ نامیده است: «زنانان از شما پیمان محکم و استواری گرفته‌اند»^۸ (نساء/۲۱) و بنیادی محبوب‌تر از ازدواج (خانواده)، در نزد خدا، نهاده نشده است^۹ (مجلسی، ۱۴۰۴ق، ج ۱۰۳). در اسلام پیمان‌شکنی زناشویی نکوهش شده است و آن از عوامل اصلی ازهم‌پاشیدن پیوند زناشویی به‌شمار می‌آید. در روایتی از امام معصوم علیه السلام وارد شده است که روابط نامشروع وارد خانه‌ای نمی‌شود مگر آن را ویران می‌سازد^{۱۰} (مجلسی، ۱۴۰۴ق، ج ۷۶، ص ۱۸۷). از برخی گزاره‌های اسلامی به دست می‌آید که پیمان‌شکنی زناشویی شامل رابطه عاطفی و جنسی می‌شود. قرآن کریم زنی که پاکدامنی پیشه می‌کند را چنین توصیف می‌کند: «نه به‌طور آشکار مرتکب زنا شوند، و نه

1. Abzug, R.

2. Tsapelas, I.

3. Fisher, H. E.

4. Aron, A.

5. Peluso, P. R.

6. Stamps, W. E.

7. Penn, C. D.

۸. وَ أَخَذَ مِنْكُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا.

۹. مَا بَيْنِي فِي الْإِسْلَامِ بِنَاءٌ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، وَأَعَزُّ مِنَ التَّرْوِيجِ.

۱۰. أَرْبَعٌ لَا تَدْخُلُ بَيْتًا وَاحِدَةً مِنْهُنَّ إِلَّا خَرِبَ وَلَمْ يُعْمَرْ بِالْبَرَكَةِ الْحَيَاتَةِ وَ... وَالزُّنَا.

دوست پنهانی بگیرند»^۱ (نساء، آیه ۲۵). تفسیر قمی می‌نویسد: «غیرمسافحات یعنی بدون نیرنگ و فسق و فجور، و لامتخذات اخدان یعنی دوستی (از جنس مخالف) انتخاب نکنید» (قمی، ۱۴۰۴ق، ج ۱، ص ۱۳۶). دوستی پنهان با جنس مخالف، روابط عاطفی نامشروع را دربرمی‌گیرد. قرآن کریم مرادده ناسالم و خلوت کردن و گفتگوهای عاشقانه همسر عزیز مصر با یوسف عَلَيْهِ السَّلَام را خیانت دانسته است: «و آن زن که یوسف در خانه او بود از او تمنای کام‌جویی کرد. درها را بست و گفت بیا (که من در اختیار توام)»^۲ (یوسف، آیه ۲۳). با این وجود، در منابع دینی، پیمان‌شکنی جنسی بیشتر تقبیح شده است و در صورت اثبات در محاکم قضایی پیامد بسیاری سختی را به دنبال دارد (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۸). بر این اساس، زارعی (۱۳۹۸) با بررسی تفصیلی آیات و روایات، پیمان‌شکنی زناشویی از دیدگاه اسلامی را چنین تعریف کرده است: «هر گونه روابط عاطفی یا جنسی غیر شرعی که فرد با غیر از همسر خود داشته باشد».

بررسی پژوهش‌های صورت‌گرفته نشان می‌دهد عوامل مختلفی در شکل‌گیری پیمان‌شکنی زناشویی دخیل هستند. راسکو^۳ و همکاران (۱۹۸۸) و دریگوتاس^۴ و همکاران (۱۹۹۹) کمبود جنسی-عاطفی، خشم، حسادت، انتقام، تنوع‌طلبی، روابط جنسی پیش از ازدواج، نارضایتی در رابطه فعلی، را از عوامل شکل‌گیری پیمان‌شکنی زناشویی دانسته‌اند. شاکلفورد^۵، بسر^۶ و گوتز^۷ (۲۰۰۸)؛ بلو^۸ و هارتنت^۹ (۲۰۰۵)؛ آلن^{۱۰} و همکاران (۲۰۰۸). عواملی مانند عدم وجود رابطه صمیمانه با همسر، هرزگی و فساد اخلاقی همسر، احساس تنهایی، عوامل فردی، اختلالات شخصیت، زندگی مجردی و دور از همسر، مشکلات اقتصادی، تنوع‌طلبی و فقدان رضایت جنسی، پیمان‌شکنی شوهر، ماجراجویی و حسادت، کمبود توجه

۱. أَتَوْهُنَّ أَجْوَرَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ مُحْصَنَاتٍ غَيْرِ مُسَافِحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ.

۲. وَرَأَوْدَتُهُ لَئِي هُوَ فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَعَلَقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْت لَكَ.

3. Roscoe, B.

4. Drigotas, S. M.

5. Shackelford, T. K.

6. Besser, A.

7. Goetz, A. T.

8. Blow, A. J.

9. Hartnett, K.

10. Allen, E.

و مراقبت توسط شوهر و ابراز علاقه زیاد توسط مردان را در شکل‌گیری پیمان‌شکنی مؤثر دانسته‌اند.

درمانگران و متخصصان بالینی به‌طور ویژه، برای سنجش روانی افراد در حوزه‌های مختلف (از جمله تعاملات خانوادگی) نیازمند جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های مختلف هستند که معمولاً از آزمون‌ها و مقیاس‌ها استفاده می‌کنند (فتحی‌آشتیانی، ۱۳۹۵). مطالعه پیشینه بحث در زمینه ابزارهای سنجش نشان می‌دهد که مقیاس‌های متعدد خارجی و داخلی در زمینه پیمان‌شکنی زناشویی ساخته شده است.

مقیاس خیانت زناشویی دریگوتس^۱ و همکاران (۱۹۹۹) یک پرسشنامه ۱۱ گویه‌ای است که برای پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی ساخته شده است و هر دو نوع پیمان‌شکنی عاطفی و جنسی را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. مقیاس خیانت زناشویی یبیسری^۲ و کوکدمیر^۳ (۲۰۰۶) دارای ۲۴ گویه است که از مؤلفه‌های مشروعیت، اغوا، عادی‌سازی، تمایلات جنسی، زمینه اجتماعی و هیجان‌خواهی تشکیل شده است. یوسفی و همکاران (۱۳۹۸) این پرسشنامه را رواسازی مجدد نموده‌اند و اعتبار و روایی مناسبی برای آن به دست آورده‌اند.

دیگر ابزار موجود در این زمینه، پرسشنامه سنجش خیانت همسر واگهان^۴ (۲۰۰۸) است. پرسشنامه مذکور ۳۵ گویه دارد که توسط مؤمنی جاوید، شعاع کاظمی و پورشهریاری (۱۳۹۴) در ایران ترجمه و اعتباریابی شد. ابزار رفتارهای پیمان‌شکنانه^۵ فینچام^۶، لمبرت^۷ و بیچ^۸ (۲۰۱۰)، رفتارهای پیمان‌شکنانه زوجین (مانند قرار ملاقات، بوسیدن، رابطه جنسی) با فردی غیر از شریک زندگی را می‌سنجد (سوی، اورگانسی و ساکمن، ۲۰۲۰). از امتیازات این مقیاس سنجش رفتارهای پیمان‌شکنانه زوجین است که اطلاعات خوبی در زمینه پیمان‌شکنی فعلی زوجین به دست می‌آید. هرچند این مقیاس در کشور ما هنجاریابی نشده است.

1. Drigotas, S. M.
2. Yeniceri, Z.
3. Kokdemir, D.
4. Vaughan, p.
5. Infidelity behaviors.
6. Fincham, F. D.
7. Lambert, N. M.
8. Beach, S. R.

مقیاس نگرش به خیانت واتلی^۱ (۲۰۰۶، ۲۰۰۸، ۲۰۱۲) از مقیاس‌های پرکاربرد است که نگرش‌ها و دیدگاه‌های افراد را در مورد پیمان‌شکنی زناشویی می‌سنجد. مقیاس اولیه آن دارای ۵۱ گویه بود و فرم کوتاه آن ۱۲ گویه دارد که حبیبی^۲ و همکاران (۲۰۱۹) مقیاس واتلی را در ایران اجرا و هنجاریابی مجدد نمودند. مقیاس ادراک خیانت دوستانه^۳ ویلسون^۴ و همکاران (۲۰۱۱) مقیاسی است که میزان ادراک افراد از رفتارهای نشان‌دهنده پیمان‌شکنی را ارزیابی می‌کند. مقیاس مذکور دارای ۱۲ گویه است و رفتارهای پیمان‌شکنانه در سه دسته صریح، مبهم و فریبنده تقسیم می‌شود و نمره بالاتر گویای رفتارهای به مراتب بیشتر در بروز پیمان‌شکنی است. مقیاس گرایش نسبت به خیانت زناشویی^۵ جونز^۵ (۲۰۰۹، ۲۰۱۱، ۲۰۱۹) مقیاسی ۷ گویه‌ای است که برای پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی با استفاده از انگیزه پیمان‌شکنی زوجین به‌کار می‌رود و از اعتبار و روایی مناسبی برخوردار است.

پژوهشگران داخلی نیز اقدام به تهیه مقیاس برای پیمان‌شکنی زناشویی نموده‌اند. بشیرپور، شفیع‌آبادی و دوکانه‌ای فرد (۱۳۹۷) مقیاس گرایش به خیانت زناشویی را تهیه کردند. این مقیاس دارای ۴۵ گویه و سه عامل فردی، خانوادگی و اجتماعی است و سازندگان آن اعتبار و روایی مناسبی برای آن گزارش داده‌اند.

در مجموع، مقیاس‌های پیمان‌شکنی زناشویی موجود هر کدام نقاط قوت و ضعف خود را دارند. بعضی از مقیاس‌های خارجی در ایران هنجاریابی نشده‌اند که استفاده از آن در فرهنگ ایرانی نیازمند اعتباریابی است. برخی دیگر از مقیاس‌های خارجی در ایران هنجاریابی شده‌اند اما با توجه به فرهنگ و هنجارهای جامعه هدف ساخته شده‌اند و ممکن است در فرهنگ ایرانی دقت لازم را نداشته باشند. در مقیاس بومی تلاش شده فرهنگ ایرانی مورد ملاحظه قرار گیرد اما از فرهنگ اسلامی و گزاره‌های دینی حاکم بر فرهنگ اسلامی بهره نبرده است. بر این اساس، ساخت مقیاس در زمینه پیمان‌شکنی زناشویی بر اساس دیدگاه اسلامی و هم‌سو با فرهنگ ایرانی اسلامی ضرورت دارد که در پژوهش‌های گذشته صورت

1. Whatley, M.

2. Habibi, M.

3. PDIS: Perceptions of Dating Infidelity Scale.

4. Wilson, K.

5. ITIS: Intentions Towards Infidelity Scale.

6. Jones, D. N.

نگرفته است. همچنین، مقیاس‌های مذکور عمدتاً یک یا چند بعد از ابعاد پیمان شکنی زناشویی را در نظر گرفته‌اند و مقیاسی که عوامل و زمینه‌های مختلف پیمان شکنی زناشویی را سنجیده باشد کمتر مشاهده گردید. بنابراین، در پژوهش حاضر تلاش شده است در حد امکان، همه عوامل و زمینه‌های پیمان شکنی زناشویی از دیدگاه اسلامی استخراج گردد و در نهایت مقیاسی اولیه با رویکرد روان‌شناختی و با بهره‌گیری از متون دینی جهت زمینه‌یابی پیمان شکنی زناشویی تهیه نماید.

روش پژوهش

روش پژوهش مذکور، ترکیبی اکتشافی متوالی است و شامل دو بخش کیفی و کمی می‌شود. ابتدا بخش کیفی انجام می‌شود و شامل گردآوری و تحلیل داده‌های کیفی است. بخش دوم به منظور تفسیر یافته‌های کیفی، تعمیم یافته‌های کیفی و یا اغلب به منظور ساخت ابزار از آن استفاده می‌شود. بر این اساس، رویکردی سه مرحله‌ای صورت می‌پذیرد. مرحله اول، داده‌های کیفی گردآوری و تحلیل می‌گردد. مرحله دوم، از آن تحلیل برای ساخت ابزار استفاده می‌شود و مرحله سوم، ابزار در یک نمونه از جامعه اجرا می‌گردد (کرسول، ۱۳۹۶). در بخش کیفی از روش تحلیل محتوای کیفی استفاده می‌شود که یکی از مهم‌ترین روش‌ها در روان‌شناسی اسلامی است که به استنباط، استخراج فرضیه‌ها، بررسی مبانی و مسائل از منابع دینی در موضوعات مختلف روان‌شناسی می‌پردازد (شجاعی، ۱۳۹۴، علیپور و حسنی، ۱۳۸۹). در تحلیل محتوای کیفی با رویکرد استقرائی محقق بر اساس سوال و هدف پژوهش غرق شده مفهوم کلی به دست می‌آورد و کدهایی استخراج و نام‌گذاری صورت می‌گیرد و آن کدها بر اساس شباهت‌ها و تفاوت‌ها، طبقه‌بندی و در زیرطبقه‌ها/ زیرمقوله‌ها و طبقه‌ها/ مقوله‌ها جای می‌گیرد (شانون^۱، ۲۰۰۵). به منظور ارزشیابی، صحت، قابل اطمینان بودن و موثق بودن (معادل روایی و اعتبار در روش کمی) از شاخص‌های اعتمادپذیری^۲، انتقال‌پذیری^۳، وابستگی و اتکاپذیری^۴، و تأییدپذیری^۵ استفاده نموده‌اند. اعتمادپذیری

1. Shannon, S.

2. Credibility.

3. Transformability.

4. Dependability.

5. Conformability.

معادل روایی درونی است. براین اساس، در این پژوهش جهت حصول معیار قابلیت اطمینان یا موثق بودن^۱ از شاخص‌های روایی گابا^۲ و لینکلن^۳ (۱۹۸۹) بهره برده شد. در بخش کمی پژوهش از روش توصیفی استفاده می‌گردد که در مقابل روش‌های آزمایشی قرار دارد که با مطالعه یک نمونه از جامعه، از روندها، نگرش‌ها یا عقاید آن جامعه توصیفی کمی یا عددی را فراهم می‌آورد (کرسول، ۱۳۹۶). در این پژوهش، یافته‌های حاصل از بخش کیفی پژوهش به اجرا در آمد و با استفاده از پرسشنامه، دیدگاه‌ها و نظرات افراد به دست آمد. بررسی روایی محتوا با دو شیوه نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) صورت می‌پذیرد (فتحی آشتیانی، ۱۳۹۵). این دو شیوه هم در بخش عامل یابی و هم بخش استخراج گویه‌ها مورد استفاده قرار گرفت.

جامعه پژوهش در بخش کیفی، منابع معتبر اسلامی شامل قرآن و روایات پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام است. روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع نظری پیشنهادی گلیزر^۴ و اشتراوس^۵ (۱۹۶۷) است که نمونه‌برداری در طول مراحل پژوهش صورت می‌پذیرد. در بخش کمی در پژوهش‌هایی از نوع هم‌بستگی، حداقل حجم نمونه ۵۰ نفری برای بیان چگونگی رابطه ضرورت دارد (دلاور، ۱۳۸۸). با توجه به اینکه در این پژوهش اجرای اولیه مقیاس صورت می‌پذیرد از حجم نمونه ۵۰ نفری استفاده می‌گردد. جامعه آماری پژوهش کاربران متأهل موجود در شبکه‌های اجتماعی است که با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. پرسشنامه‌های کامل مورد استفاده قرار گرفت و یافته‌ها با استفاده از نرم‌افزار spss تحلیل شد.

شیوه اجرای پژوهش

برای شناسایی عوامل پیمان‌شکنی زناشویی و تهیه مقیاس آن مراحل زیر طی شد:
 اول: کلیدواژه‌های عربی مرتبط با پیمان‌شکنی زناشویی، عوامل آن (مانند: زنا، خیانت، اخدان، محصنات، فاحشه، عفت و غیره) استخراج گردید.

1. Trustworthiness.
2. Guba, E. G.
3. Lincoln, Y. S.
4. Glaser, B.
5. Strauss, A.

دوم: تعیین منابع معتبر اسلامی و اولویت‌بندی آنها:
قرآن: اعتبار آن قطعی است و دلالت آن بر اساس نوع آیات با رجوع به لغت و مفاهیم و تفاسیر به دست آمد.

روایات پیامبر ﷺ و اهل بیت علیهم السلام: منابع روایی با معیار درجه‌بندی کتب روایی (طباطبائی، ۱۳۹۰) کتاب‌های درجه الف (کتاب‌های مقبول و مورد اعتماد شیعیان)، کتاب‌های درجه ب (صلاحیت نسبی دارند) و کتاب‌های درجه ج (کتاب‌های ضعیف که به‌عنوان اولویت سوم در نظر گرفته می‌شوند و گاهی به‌عنوان مؤید استفاده می‌شوند) مورد استناد قرار گرفتند.

سوم: استخراج آموزه‌های مربوط به پیمان‌شکنی زناشویی از متون معتبر اسلامی و تشکیل خانواده حدیث (مسعودی، ۱۳۹۵). لازم به ذکر است به‌منظور جمع‌آوری دقیق‌تر گزاره‌های دینی، منابع مرتبط با زوج، خانواده و پیمان‌شکنی زناشویی مانند جلد ۲۰-۲۱-۲۸ کتاب وسائل الشیعه و جلد ۱۴ کتاب مستدرک الوسائل مطالعه گردید و احادیث مرتبط استخراج گردید.

چهارم: دسته‌بندی گزاره‌های دینی مربوطه. در اینجا گزاره‌های مرتبط با پیمان‌شکنی زناشویی و عوامل و زمینه‌های آن استخراج گردید.
پنجم: استنباط، استخراج، کدگذاری، مقوله‌بندی و عامل‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی با رویکرد اسلامی.

ششم: روایابی و اعتبارسنجی عوامل و مقوله‌های پیمان‌شکنی زناشویی.
هفتم: ساخت گویه‌ها بر اساس عوامل و مقوله‌های استخراج شده همراه با دریافت نظر خبرگان.

هشتم: روایابی و اعتبارسنجی گویه‌ها و تهیه فرم نهایی مقیاس.
نهم: اجرای مقدماتی مقیاس در نمونه ۵۰ نفری.

یافته‌ها

یافته‌های پژوهش بعد از اعتبارسنجی منابع به شرح ذیل است:
با استفاده از کلیدواژه‌های کاربردی پژوهش مانند زنا، خیانت، اخدان، محصنات، فاحشه، عفت و غیره همچنین با مطالعه و مرور دو جلد کتاب مرتبط وسایل الشیعه، خانواده حدیث تشکیل گردید.

در مرحله بعد گزاره‌های دینی که مربوط به زمینه‌یابی و عامل‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی است جداسازی شده و دسته‌بندی شد. روایی و اعتبار سنجی مقوله‌ها و عوامل: گزاره‌های مربوط به بحث دسته‌بندی شد و به منظور روایی و اعتبار سنجی مقوله‌ها و عوامل پیمان‌شکنی زناشویی از دیدگاه اسلامی جدول ۱ تنظیم گردید تا ارزیابان دیدگاه خود را در مورد مقوله‌ها و عوامل پیمان‌شکنی مستخرج از منابع اسلامی ارائه نمایند.

جدول ۱: مستندات، مقوله‌ها و عوامل

عامل	مقوله	مستندات
فردی	مذهبی-پابندی	«انسان مسلمان از خیانت بری است» (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۶۸، ص ۸۴) «مؤمن زنا نمی‌کند» (نوری، ۱۴۰۸ق، ج ۱۴، ص ۳۳۱)
	قوه عقلائی	۱. «از عقل اموری ریشه می‌گیرد... از جمله اداء امانت و ترک خیانت و خویش‌داری جنسی» (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱، ص ۱۱۸). ۲. «در روایت دیگری اداء امانت و دوری از خیانت از جمله جنود عقل دانسته شده است» (طبرسی، ۱۳۸۵ق، ۱۳۴۴ش، ص ۲۴۸).
	پوشش‌داری	در منابع دینی تأکید شده است که اجتناب از زنا، با عفت‌مداری میسر می‌شود. مانند: «... و جوب عفت و ترک زنا» (شریف‌الرضی، ۱۴۱۴ق، ص ۵۱۲) «عفت پیشه کنید تا زنانتان عقیف بمانند» (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۷۶، ص ۱۸) حضرت موسی <small>علیه السلام</small> می‌فرماید: «الهی پاداش کسی که خیانت را به خاطر حیا از تو ترک کند چیست؟ فرمود: ای موسی ایمنی در روز قیامت» (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۶۶، ص ۳۸۴)
	توجه به جوانی	«اما رزانه، ترک خیانت از آن منشعب می‌گردد» (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱، ص ۱۱۸). «از سه دسته بترس: خائن، ... زیرا کسی که به نفع تو خیانت کند روزی به خودت نیز خیانت خواهد کرد» (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۷۵، ص ۲۲۹).
	مؤمن‌بند	«... خیانت از اخلاق انسان‌های کریم به دور است» (تمیمی آمدی، ۱۴۱۰ق، ص ۸۱). «کسی که نفسش برای او کریم باشد، شهوات در نظرش خوار می‌گردد» (تمیمی آمدی، ۱۴۱۰ق، ص ۲۳۱).

جدول ۲ فرایند کدگذاری، مقوله‌بندی و استخراج عوامل با مشورت با کارشناسان به دست آمده است. همان‌طور که در جدول زیر گزارش شده است فرایند کدگذاری، مقوله‌بندی و استخراج عوامل به تفصیل ذکر شده است.

جدول ۲: کدگذاری، مقوله بندی و استخراج عوامل

عوامل	مقوله	کدها
عوامل	ضعف پایبندی مذهبی	کفر- ضعف ایمان- فسق- نفاق
	ضعف پختگی عقلانی	جهالت- زوال عقل- عدم تدبیر
	ضعف خویشتن داری	ضعف عفت- ضعف حیا- ضعف ورع
	ضعف ثبات هیجانی	عدم وزانت و وقار- رشد نایافتگی- عجله- تبدیل
	ضعف حرمت خود	کرامت نفس- مروت- شرافت نفس
	اباحه گری	ضعف غیرت- دیانت
	بدبینی	گمان- غیرت نابه جا
	تنوع طلبی	ذواق- کثرت طلاق
	گم گشتگی هویت	اشتغال نفس به غیر خودش- چهل به خود
	جنون	جنون- عدم مالکیت بر نفس
	موسیقی محرک	غنا- لغو حدیث- نواختن آلات لهو
	عدم مدیریت ذهن	فکر گناه- وسوسه- حدیث نفس- تسلط شیطان- توجیه- تسویل
	آمادگی سرشتی	طبیعت - طینت- ولد زنا- خلقت- نطفه
	تغذیه نامشروع	شراب- گوشت خوک
	فقر و نیاز مالی	فقر- گرسنگی- تشنگی
	ضعف تکیه گاهی مردان	بلا تکلیف گذاردن زنان- ضایع کردن همسر- دوری از همسر- بخل و خست- ضعف غیرت- حفاظت- غفلت- واگذاری همسر به غیر- عدم تأمین مالی

عوامل	مقوله	کدها
ارتباطات	زمینه‌های خانوادگی	خضرا دمن- ضعف عفت در خانواده- مزاحمت نوامیس
	زمینه‌های قومی و اجتماعی	طایفه غیرعقیف- زنان فاسق- زنان قریش
	عدم آراستگی ظاهری	آرایش- لباس نو- کوتاه کردن مو- مسواک- پاکیزگی- خضاب- عطر
	نیاز عاطفی زنان	کتک و بد دهنی- دلسوزی- شاد نمودن- هدیه
	پوشش نامناسب	آرایش برای نامحرم- زینت- کلاه متروکه- موها- پوشش بدن نما
	نیاز جنسی	عجله در رابطه جنسی- ملاعبه و بازی- دوری از رابطه جنسی- عدم تأمین جنسی- متعه
	ضعف پذیرندگی زنان	اطاعت‌پذیری- گوش ندادن- عدم صبر- عبوس بودن- بد دهنی- اصرار بر رفتارهای محرک
	تعامل ناسالم (اختلاط)	برخورد با نامحرم- دیدار و ملاقات- خلوت با نامحرم- خوابیدن در حضور نامحرم
	انتقام از همسر	عصیان- نسبت زنا به خود
	ابهام مرزهای درون خانوادگی	زینت در مقابل غیر همسر- رابطه زناشویی در مقابل فرزندان- لمس آلت فرزند- عدم پوشش و ستر در رابطه جنسی
	عدم مدیریت دیدار	چشم‌های خیانت‌کار- نگاه به موها و زینت نامحرم- تکرار نگاه به جنس مخالف- مطالعه متون محرک- زناي چشم
	اجبار و اضطراب	عدم مالکیت بر نفس- کراهت- اضطراب- عدم تجاوز از حدود
	ارتباط کلامی مخرب	اخلاق تند- نسبت زنا- غضب
	عدم مدیریت شنیدار	شنیدن مطالب شهوت‌انگیز- شنیدن صدای نازک زنان- گوش ندادن به توصیف زنان دیگر- زناي گوش
	عدم مدیریت لمس	دست دادن- سوار بر زین شدن بانوان- زناي دستان- بوسیدن- لمس کردن
	عدم مدیریت گفتار	سخن شهوت‌انگیز با نامحرم- شوخی کردن- هم کلامی و گفتگوی غیر ضروری با جنس مخالف
عدم مدیریت شامه	عطر زنان- استشمام عطر مردان	

با توجه به فرایند کدگذاری و مقوله‌بندی، دو عامل فردی و ارتباطی استخراج می‌گردد. که به تفصیل مقوله‌های آنها مورد بحث و بررسی قرار می‌گیرد.

یافته حاصل از تحلیل دیدگاه ارزیابان در مورد مقوله‌ها و عوامل پیمان‌شکنی زناشویی صحت، قابل اطمینان بودن و موثق بودن (معادل روایی و اعتبار در روش کمی) با استفاده از شاخص‌های اعتمادپذیری، انتقال‌پذیری، وابستگی و اتکاپذیری و تأییدپذیری گابا و لینکلن (۱۹۸۹) مورد تأیید قرار گرفت.

یافته پژوهش در شاخص اعتمادپذیری با استفاده از نسبت روایی محتوا (CVR) بر اساس محاسبه صورت گرفته برای ۳۳ عامل با ارزیابی ۱۱ کارشناس نشان می‌دهد، مقدار CVR در دامنه‌ای بین ۰/۶ تا ۱ به دست آمد که با توجه به اینکه بالاتر از ۰/۵۹ است (لاوشه^۱، ۱۹۷۵) نسبت روایی محتوا تأیید گردید. مقدار CVR در جدول ۳ قابل مشاهده است.

جدول ۳: نسبت روایی محتوا عوامل روابط فرازناشویی (CVR)

عوامل	CVR	عوامل	CVR	عوامل	CVR
ضعف پایبندی مذهبی	۰/۹۰	عدم مدیریت ذهن	۱/۰	تعارض‌های زناشویی	۰/۷۰
ضعف پختگی عقلانی	۰/۹۰	تغذیه نامشروع	۰/۷۰	انتقام از همسر	۰/۶۰
ضعف خویشتن‌داری	۰/۹۰	فقر و نیاز مالی	۰/۹۰	زمینه‌های قومی اجتماعی	۰/۹۰
ضعف ثبات هیجانی	۰/۹۰	آمادگی‌های سرشتی، ژنتیکی	۰/۶۰	پوشش نامناسب	۱/۰
ضعف حرمت خود	۱/۰	زمینه‌های خانوادگی	۱/۰	تعامل ناسالم (اختلاط)	۱/۰
اباحه‌گری	۰/۹۰	ضعف تکیه‌گاهی مردان	۰/۹۰	عدم مدیریت دیدار (نگاه)	۱/۰
بدبینی	۰/۹۰	نیاز عاطفی زنان	۱/۰	عدم مدیریت گفتار	۰/۹۰
تنوع‌طلبی	۰/۹۰	عدم آراستگی ظاهری	۱/۰	عدم مدیریت شنیدار	۰/۹۰
گم‌گشتگی هویت	۰/۷۰	ضعف پذیرندگی زنان	۰/۶۰	عدم مدیریت لمس	۰/۹۰
جنون	۰/۶۰	نیاز جنسی	۱/۰	عدم مدیریت شامه	۰/۹۰
موسیقی محرک	۰/۷۰	مرزهای درون خانوادگی در هم تنیده	۰/۹۰	اجبار و اضطراب	۰/۶۰

در شاخص روایی محتوا (CVI) کارشناسان به طور مستقیم درصدد ارزیابی ارتباط و تطابق داده‌ها با محتوای مورد نظر هستند (ویند^۲، اسمیت^۳، شیفرم^۴، ۲۰۰۳). در پژوهش مقدار قابل قبول برای شاخص روایی محتوا برابر با ۰/۷۹ است اگر شاخص گویه یا داده‌ای کمتر از

1. Lawshe C. H.
2. Wynd, C. A.
3. Schmidt, B.
4. Schaeferm M. A.

این باشد کنار گذاشته می‌شود (پولیت^۱ و بک^۲، ۲۰۰۶). با توجه به محاسبه صورت گرفته برای ۳۳ عامل با ارزیابی ۱۱ کارشناس، مقدار CVI در دامنه‌ای بین ۰/۸۱ تا ۱ به دست آمد که با توجه به بالاتر بودن از ۰/۷۹ شاخص روایی محتوا تأیید می‌شود. مقدار CVI پژوهش مذکور در جدول ۴ ارائه شده است:

جدول ۴: شاخص روایی محتوا عوامل روابط فرازنشویی (CVI)

عوامل	CVI	عوامل	CVI	عوامل	CVI
ضعف پابندی مذهبی	۱/۰	عدم مدیریت ذهن	۱/۰	تعارض‌های زناشویی	۰/۹۰
ضعف پختگی عقلانی	۱/۰	تغذیه نامشروع	۱/۰	انتقام از همسر	۰/۸۱
ضعف خویشتن داری	۱/۰	فقر و نیاز مالی	۱/۰	زمینه‌های قومی اجتماعی	۱/۰
ضعف ثبات هیجانی	۰/۸۱	آمادگی‌های سرشتی، ژنتیکی	۰/۸۱	پوشش نامناسب	۱/۰
ضعف حرمت خود	۱/۰	زمینه‌های خانوادگی	۱/۰	تعامل ناسالم (اختلاط)	۱/۰
اباحه‌گری	۰/۹۰	ضعف تکیه‌گاهی مردان	۱/۰	عدم مدیریت دیدار (نگاه)	۱/۰
بدبینی	۱/۰	نیاز عاطفی زنان	۱/۰	عدم مدیریت گفتار	۱/۰
تنوع‌طلبی	۱/۰	عدم آراستگی ظاهری	۱/۰	عدم مدیریت شنیدار	۱/۰
گم‌گشتگی هویت	۰/۹۰	ضعف پذیرندگی زنان	۰/۸۱	عدم مدیریت لمس	۱/۰
جنون	۱/۰	نیاز جنسی	۱/۰	عدم مدیریت شامه	۱/۰
موسیقی محرک	۰/۹۰	مرزهای درون خانوادگی درهم تنیده	۱/۰	اجبار و اضطراب	۰/۸۱

روایی و اعتبارسنجی گویه‌ها: به منظور ساخت مقیاس، عوامل و زمینه‌های فردی و ارتباطی به کار گرفته شد. از بین مقوله‌ها، ۳۲ مقوله برای ساخت مقیاس مورد استفاده قرار گرفت و مقوله «آمادگی‌های سرشتی» به دلیل مشکل بودن تخصیص گویه، کنار گذاشته شد. در نهایت با مشورت متخصصان برای هر مقوله دو تا سه گویه ساخته شد که در مجموع ۶۶ گویه به دست آمد.

به منظور بررسی روایی محتوا گویه‌های مقیاس از دو شیوه نسبت روایی محتوا (CVR) و شاخص روایی محتوا (CVI) استفاده شد (فتحی آشتیانی، ۱۳۹۵). بر اساس محاسبه صورت گرفته، ۶۶ گویه برای ۳۲ مقوله در عوامل فردی و ارتباطی در نظر گرفته شد. در این

1. Polit, D. F.

2. Beck, C. T.

بین، ۵۸ گویه مقدار نسبت روایی محتوا (CVR)، در دامنه ۰/۸ تا ۱/۰ به دست آمد که با توجه به اینکه بالاتر از ۰/۶۲ است نسبت روایی محتوا تأیید گردید. همچنین، بر اساس محاسبه شاخص روایی محتوا (CVI) و با توجه به ارزیابی ۱۰ کارشناس مقدار CVI برای ۵۸ گویه در دامنه ۰/۸ تا ۱/۰ به دست آمد که با توجه به اینکه بالاتر از ۰/۷۹ است، نسبت روایی محتوا تأیید گردید. بنابراین، در مجموع روایی محتوا برای ۵۸ گویه مورد تأیید نهایی قرار گرفت. به منظور بررسی اعتبار گویه‌های مقیاس از دو روش ضریب آلفای کرونباخ و دو نیمه کردن استفاده شد (فتیحی آشتیانی، ۱۳۹۵). بر اساس نتایج به دست آمده با حذف ۲ گویه، آلفای کرونباخ به حداکثر ۰/۸۱ رسید. ضریب دونیمه‌سازی نیز مقدار ۰/۶۱ را نشان داد که اعتبار قابل قبولی را گزارش می‌دهد. همچنین، همبستگی این مقیاس با مقیاس گرایش به خیانت زناشویی^۱ جونز^۲ (۲۰۱۹، ۲۰۰۹) مثبت و معنادار شد ($r=۱۴$ ، $P\leq ۰/۰۵$) در مجموع می‌توان مقیاس اولیه زمینه‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی را دارای روایی و اعتبار مناسب ارزیابی نمود که در پیش‌بینی پیمان‌شکنی زناشویی قابل استفاده است.

بحث و نتیجه‌گیری

یافته بخش اعتبار و روایی سنجی مقوله‌ها و عوامل پژوهش‌گویی این مطلب است که از دیدگاه اسلامی ۳۳ مقوله موجب شکل‌گیری پیمان‌شکنی زناشویی می‌شود که ۱۵ تا در عامل فردی و ۱۸ تا در عامل ارتباطی جای می‌گیرند. عامل فردی شامل: ضعف قوه عقلانی، ضعف پایبندی مذهبی، ضعف ثبات هیجانی، ضعف خویشتن‌داری، اباحه‌گری، ضعف حرمت خود، تنوع‌طلبی، بدبینی، جنون، گم‌گشتگی هویت، عدم مدیریت ذهن، موسیقی محرک، تغذیه نامشروع، آمادگی‌های سرشتی، فقر و نیاز مالی است. عامل ارتباطی شامل: زمینه‌های قومی و اجتماعی، زمینه‌های خانوادگی، ضعف تکیه‌گاهی مردان، عدم آراستگی ظاهری، نیاز عاطفی زنان، نیاز جنسی، ضعف پذیرندگی زنان، انتقام از همسر، ابهام مرزهای درون‌خانوادگی، اجبار و اضطراب، ارتباط کلامی مخرب، پوشش نامناسب، تعامل ناسالم (اختلاط)، عدم مدیریت دیدار (نگاه)، عدم مدیریت شنیدار، عدم مدیریت شامه، عدم مدیریت گفتار و عدم مدیریت لمس است.

1. ITIS: Intentions Towards Infidelity Scale.

2. Jones, D. N.

یافته‌های مذکور هم‌سو با گزاره‌های دینی مذکور است و بر اساس آنها تبیین می‌شود. عوامل فردی شامل، ضعف پایبندی مذهبی (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۶۸، ص ۸۴؛ نوری، ۱۴۰۸ق، ج ۱۴، ص ۳۳۱)، ضعف قوه عقلانی (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱، ص ۱۱۸)، ضعف خویش‌داری (آقا جمال خوانساری، ۱۳۶۶، ج ۳، ص ۳۲۳؛ طبرسی، ۱۴۱۲ق، ص ۲۳۸)، ضعف ثبات هیجانی (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱، ص ۱۱۸؛ کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۲، ص ۲۲۷)، ضعف حرمت خود (تمیمی آمدی، ۱۴۱۰ق، ص ۸۱)، اباحه‌گری (تمیمی آمدی، ۱۴۱۰ق، ص ۶۸۴)، بدبینی (کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۵، ص ۵۳۷)، تنوع‌طلبی (کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۶، ص ۵۴). گم‌گشتگی هویت (تمیمی آمدی، ۱۳۶۶، ص ۴۶۰)، جنون (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۸، ص ۱۱۰)، موسیقی محرک (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۷۶، ص ۲۳۹)، عدم مدیریت ذهن (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۳۱۹)، آمادگی‌های سرشتی (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۷۲، ص ۱۷۲)، تغذیه نامشروع (مجلسی، ۱۴۰۶ق، ج ۷۶، ص ۱۳۶)، فقر و نیاز مالی (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۸، ص ۱۱۲) و عوامل ارتباطی شامل ضعف تکیه‌گاهی مردان (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۷۶، ص ۱۱۶)، زمینه‌های خانوادگی (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۳۵۵)، زمینه‌های قومی و اجتماعی (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۳۵۷)، عدم آراستگی ظاهری (کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۵، ص ۵۶۷)، نیاز عاطفی زنان (نوری، ۱۴۰۸ق، ج ۱۴، ص ۲۵۳)، پوشش نامناسب (کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۶، ص ۴۷۸)، نیاز جنسی (ابن بابویه، محمد بن علی، ۱۴۱۳ق، ج ۳، ص ۵۵۹)، ضعف پذیرندگی زنان (کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۵، ص ۵۱۷)، تعامل ناسالم (اختلاط) (نوری، ۱۴۰۸ق، ج ۱۴، ص ۲۶۵)، انتقام از همسر (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۱۵۶)، ابهام مرزهای درون خانوادگی (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۰، ص ۱۳۴)، عدم مدیریت دیدار (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱۰۱، ص ۱۳)، اجبار و اضطراب (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۲۸، ص ۱۱۰)، تعارض زناشویی (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱۰۰، ص ۲۴۹؛ کلینی، ۱۴۰۷ق، ج ۵، ص ۵۳۷)، عدم مدیریت دیدار (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱۰۱، ص ۱۳)، عدم مدیریت لمس (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱۰۱، ص ۱۳)، عدم مدیریت گفتار (مجلسی، ۱۴۰۳ق، ج ۱۰۱، ص ۱۳)، عدم مدیریت شامه (حر عاملی، ۱۴۰۹ق، ج ۳، ص ۳۳۹) است.

نتایج بسیاری از پژوهش‌های، عوامل پیمان‌شکنی زناشویی مستخرج از منابع دینی را تأیید می‌کنند. برخی پژوهش‌ها، کمبود جنسی-عاطفی، خشم، حسادت، انتقام، تنوع‌طلبی، روابط جنسی بیش از ازدواج، نارضایتی در رابطه فعلی، احساس عدم امنیت یا نامطمئن بودن در مورد رابطه، علاقه مفرط برای برقراری رابطه عاشقانه با فرد خارج از رابطه زناشویی، نارضایتی جنسی، ناتوانی در کنترل وسوسه‌ها، مصرف دارو یا الکل را ذکر کرده‌اند (راسکو و

همکاران، ۱۹۸۸؛ دریگوتاس و همکاران، ۱۹۹۹؛ فلدمن و کافمن، ۱۹۹۹؛ فلدمن و همکاران، ۲۰۰۰؛ گلاس^۱ و رایت^۲، ۱۹۸۸، زارعی و چراغیان، ۱۳۹۸). پژوهش‌های دیگری عدم وجود رابطه صمیمانه با همسر، هرزگی و فساد اخلاقی همسر، احساس تنهایی، عوامل فردی، اختلالات شخصیت، زندگی مجردی و دور از همسر، مشکلات اقتصادی، تنوع‌طلبی و فقدان رضایت جنسی، پیمان‌شکنی شوهر، ماجراجویی و حسادت، کمبود توجه و مراقبت توسط شوهر و ابراز علاقه زیاد توسط مردان دیگر از عوامل پیمان‌شکنی زنان دانسته‌اند (شاکلفورد، بسر و گوتز، ۲۰۰۸؛ بلو و هارتنت، ۲۰۰۵؛ آلن و همکاران، ۲۰۰۸). همچنین، تفاوت‌های فردی (نگرش‌ها و صفات شخصیتی)، کیفیت رابطه جنسی-عاطفی و رضایت از زندگی، شرایط محیطی از عوامل پیمان‌شکنی زناشویی شمرده شده‌اند (فریکر^۳، ۲۰۰۶؛ ویدرمن^۴، هرد^۵، ۱۹۹۹). همچنین، این یافته با رویکرد میان‌نسلی سیستمی^۶ پیمان‌شکنی زناشویی هم‌سو است که عوامل فردی (باورها، انتظارات، مکانیزم‌های دفاعی فردی)، رابطه‌ای (سبک‌های ارتباطی، حل تعارض و نقش‌ها) و میان‌نسلی (تأثیرات خانواده اصلی) را در پیمان‌شکنی زناشویی برجسته می‌سازد (فایف^۷، ویکس^۸ و گامبسیا^۹، ۲۰۰۸).

یافته بخش اعتبار و روایی سنجی گویه‌ها و مقیاس نشان می‌دهد مقیاس اولیه زمینه‌یابی پیمان‌شکنی زناشویی دارای ۵۶ گویه است که دارای دو عامل فردی و ارتباطی است. گویه‌های ۱ تا ۲۴ گویای عوامل فردی است و گویه‌های ۲۵ تا ۵۶ عوامل ارتباطی را نشان می‌دهند. در این مقیاس پاسخ‌دهندگان به یک طیف لیکرت ۷ گزینه‌ای از کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، نسبتاً مخالفم (۳)، نه موافق نه مخالف (۴)، نسبتاً موافقم (۵)، موافقم (۶) و کاملاً موافقم (۷) پاسخ می‌دهند.

پژوهش مذکور دارای محدودیت‌هایی است. از آنجایی که اجرای اولیه مقیاس با نمونه

1. Glass, S.
2. Wright, T.
3. Fricker, J.
4. Wiederman, M. W.
5. Hurd, C.
6. intersystems approach.
7. Fife, S. T.
8. Weeks, G. R.
9. Gambescia, N.

۵۰ نفری صورت پذیرفته است تعمیم نتایج باید با احتیاط صورت پذیرد. از این رو اجرای مقیاس در نمونه‌های بزرگتر و جوامع و فرهنگ‌های مختلف پیشنهاد می‌گردد.

منابع

- قرآن کریم (۱۳۷۸)، ترجمه مکارم شیرازی، قم: انتشارات مدرسه امام علی بن ابی طالب علیه السلام.
- آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین (۱۳۶۶)، شرح آقا جمال خوانساری بر غرر الحکم و درر الکلم، تهران: دانشگاه تهران.
- بشیریپور، محراب؛ شفیق آبادی، عبدالله و دوکانه‌ای فرد، فریده (۱۳۹۷)، ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس گرایش به خیانت زناشویی، روان‌سنجی، ۶(۲۴): ۳۷-۵۵.
- تمیمی آمدی، عبدالواحد بن محمد (۱۳۶۶)، تصنیف غرر الحکم و درر الکلم، قم: دفتر تبلیغات اسلامی.
- حر عاملی، محمد حسن (۱۴۰۹ق)، وسائل الشیعه، قم: مؤسسه آل‌البیت علیهم السلام.
- دلاور، علی (۱۳۸۸)، روش تحقیق در روان‌شناسی و علوم تربیتی، تهران: نشر ویرایش.
- زارعی توپخانه، محمد (۱۳۹۸)، طراحی و تدوین بسته زوج‌درمانگری چندوجهی با رویکرد اسلامی برای مداخله در روابط خارج از ازدواج، پایان‌نامه دکتری روان‌شناسی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- زارعی توپخانه، محمد و چراغیان، حدیث (۱۳۹۸)، انقلاب جنسی و نهضت خودمهارگری در غرب، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- سالاری فر، محمدرضا (۱۳۹۳)، طراحی زوج‌درمانی شناختی رفتاری مبتنی بر متون اسلامی و مقایسه کارآمدی آن با زوج‌درمانی شناختی رفتاری توسعه یافته در افزایش رضایت زناشویی زوج‌ها، رساله دکتری روان‌شناسی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- سرمد، زهره؛ بازرگان، عباس و حجازی، الهه (۱۳۹۲)، روش تحقیق در علوم رفتاری، تهران: نشر آگه.
- شجاعی، محمد صادق (۱۳۹۴)، روان‌شناسی اسلامی، قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی الله علیه و آله.
- طباطبایی، سید محمد کاظم (۱۳۹۰)، منطق فهم حدیث، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی علیه السلام.
- طبرسی، فضل بن حسن (۱۴۱۲ق/۱۳۷۰ش)، مکارم اخلاق، قم: الشریف الرضی.
- علی‌پور، مهدی و حسنی، سید حمیدرضا (۱۳۸۹)، پارادایم اجتهادی دانش دینی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- قمی، علی بن ابراهیم بن هاشم (۱۴۰۴ق)، تفسیر قمی، قم: مؤسسه دارالکتاب.
- فتحی آشتیانی، علی (۱۳۹۵)، آزمون‌های روان‌شناختی (ج ۲)، تهران: انتشارات بعثت.
- کرسول، جان دبلیو (۱۳۹۶)، طرح‌های پژوهش، رویکردهای کمی، کیفی و ترکیبی، ترجمه علیرضا کیامنش و مریم دانای طوس، تهران: جهاد دانشگاهی.

- کلینی، محمد بن یعقوب، (۱۴۰۷ق)، الکافی (ط - الإسلامية)، چاپ چهارم، تهران: دارالکتب الاسلامی.
- مجلسی، محمد باقر (۱۴۰۳ق)، بحار الانوار، بیروت: مؤسسه الوفاء.
- مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی (۱۴۰۶ق)، روضه المتقین فی شرح من لایحضره الفقیه، قم: مؤسسه فرهنگی اسلامی کوشانبور.
- محمدی ری شهری، محمد (۱۳۸۷)، تحکیم خانواده، قم: دارالحدیث.
- مسعودی، عبدالهادی (۱۳۹۵)، درسنامه فقه الحدیث، قم: مؤسسه علمی، فرهنگی دارالحدیث.
- مؤمنی جاوید، مهرآور، شعاع کاظمی، مهرانگیز، پورشهریاری، مه سیمما (۱۳۹۴)، بررسی تأثیر مشاوره گروهی با رویکرد بین فردی بر بهبود روابط زناشویی مادران خیانت دیده، مطالعات روان‌شناختی، ۱۱(۲)، ۸۷-۱۱۳.
- مؤمنی جاوید، مهرآور؛ شعاع کاظمی، مهرانگیز (۱۳۹۵)، دیدگاه‌های نظری پیمان‌شکنی زناشویی و بهبود روابط، تهران، آوای نور.
- نوری، حسین بن محمد تقی (۱۴۰۸ق)، مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، قم: مؤسسه آل‌البیت علیهم‌السلام.
- یوسفی، رحیم؛ کریمی، سارا و سلیمانی، مهران (۱۳۹۸)، رواسازی پرسشنامه خیانت زناشویی، مجله روان‌شناسی بالینی و شخصیت، ۱۷(۱): ۲۳۷-۲۴۸.
- Abzug, R. (2016), Extramarital affairs as occupational hazard: A structural, ethical (cultural) model of opportunity, *Sexualities Journal*, 19 (1-2), 25_45.
- Allen, E. S. , & Atkins, D. C. (2005), The multidimensional and developmental nature of infidelity: Practical applications, *clinical psychology*, ;61(11):1371-82.
- Allen, E. S. , Rhoades, G. K. , Stanley, S. M. , Markman, H. J. , Williams, T. , Melton, J. , & Clements, M. L. (2008), Premarital precursors of marital infidelity, *Family process*, 47(2), 243-259.
- Atkins, D. C. , Baucom, D. H. , & Jacobson, N. S. (2001), Understanding infidelity: Correlates in a national random sample, *Journal of Family Psychology*, 15, 735-749.
- Balderrama-Durbin, C. , Stanton, K. , Snyder, D. K. , Cigrang, J. A. , Talcott, G. W. , Smith Slep, A. M. , Heyman, R. E. , Cassidy, D. G. (2017), The risk for marital infidelity across a year-long deployment, *Journal of Family Psychology*, 31(5):629-634.
- Barkow, J. H. , Cosmides, L. , & Tooby, J. (Eds.) (1992), *The adapted mind*:

Evolutionary psychology and the generation of culture, New York: Oxford University Press.

- Birnbaum, G. E. , Mizrahi, M. , Kovler, L. , Shutzman, B. , Aloni-Soroker, A. , & Reis, H. T. (2019), Our fragile relationships: Relationship threat and its effect on the allure of alternative mates, *Archives of Sexual Behavior*, 48, 703–713.
- Blow, A. J. , & Hartnett, K. (2005), Infidelity in committed relationships ii: A substantive review, *Journal of marital and family therapy*, 31(2), 217-233.
- Brown, E. M. (2013), *Patterns of infidelity and their treatment*, London: Routledge.
- Buss, D. M. , Larsen, R. J. , Westen, D. , & Semmelroth, J (1992), Sex differences in jealousy: Evolution, physiology, and psychology, *Psychological Science*, 3, 251-255.
- Canto, J. M. , Alvaro, J. L. , Pereira, C. , Garrido, A. , Torres, A. R. , Pereira, M. E. (2017), Jealousy, Gender, and Culture of Honor: A Study in Portugal and Brazil, 151(6):580-596.
- Drigotas, S. M. , Safstrom, C. A. , & Gentilia, T (1999), An investment model prediction of dating infidelity, *Journal of Personality and Social Psychology*, 77(3), 509-515.
- Drigotas, S. M. , & Barta, W (2001), The cheating heart: Scientific explorations of infidelity, *Current Directions in Psychological Science*, 10(5), 177-180.
- Eagly, A. , & Wood, W. (1991), Explaining sex differences in social behavior: A metaanalytic perspective, *Personality and Social Psychology Bulletin*, 17, 306-315.
- Fenigstein, A. , & Peltz, R. (2002), Distress over the infidelity of a child's spouse: A crucial test of evolutionary and socialization hypotheses, *Personal Relationships*, 9, 301-312.
- Fincham, F. D. , Lambert, N. M. , & Beach, S. R. (2010), Faith an

- dunfaithfulness :Can praying for your partner reduce infidelity?, *Journal of Personality and Social Psychology*, 99,649–659.
- Floor, W. M. (2008), *A social history of sexual relations in Iran*, Washington, DC : Mage Publishers.
  - Fricker, J. (2006), *Predicting infidelity: The role of attachment styles, lifestyles, and the investment model*. Swinburne University of Technology Melbourne, Australia.
  - Gemmer, S. J. (2012), *Exploring Infidelity: Developing the GEM RIM (Gemmer's Risk of Infidelity Measure)*, the requirement for the degree of doctor of psychology, Wright State University.
  - Ghayyur , T. (2010), *Marriage: Conflict, Divorce in the Muslim Community: 2010 Survey Analysis*, Copyright © 2010 Sound Vision Foundation.
  - Glass, S. P. , & Wright, T. L. (1988), *Clinical Implications of research on extramarital involvement*, In R. Brown and J. Field (Eds.), *Treatment of Sexual Problems in Individual and Couples Therapy*(pp. 301-346), New York: PMA.
  - Glaser, B. , & Strauss, A. (1967), *The Discovery of Grounded Theory Strategies for Qualitative Research*, Mill Valley, CA Sociology Press.
  - Guba, e. g. & Lincoln, y. (1989), *fourth generation evaluation*. newbury park, CA sage.
  - Habibi, M. Sayed Alitabar, S. H. Pouravari, M. Salehi, S. (2019), *Reliability, validity and factor structure for the attitudes toward infidelity scale*, *Journal of Research & Health*, 9(4): 294- 301.
  - Jones, D. N. (2009), *The personality of a cheater*, Manuscript in preparation
  - Jones, D. N. (2011/2019), *The Intentions Towards Infidelity Scale*, In T. D. Fisher, C. M. Davis, W. L. Yarber, & S. L. Davis (Eds.) *Handbook of Sexuality-Related Measures* (3rd ed. , pp. 251–253), New York: Routledge.
  - Lammers, J. , Maner, J. (2016), *Power and Attraction to the Counternormative Aspects of Infidelity*, *Journal of Sex Research*, 53(1):54-63.

- Landeta, J. (2006), Current validity of the Delphi method in social sciences. *Technological Forecasting and Social Change*; 73(5); 467-82.
- Lawshe C. H. (1975), A quantitative approach to content validity, *Personnel Psychology*, 28, 563-575.
- McDaniel, B. T. , Drouin, M. , Cravens, J. D. (2017), Do You Have Anything to Hide? Infidelity-Related Behaviors on Social Media Sites and Marital Satisfaction, *Computers in Human Behavior*, 66: 88–95.
- Messripour, M. E. , O. Ahmadi, S. A. Jazayeri, R. (2016), Analysis of the Reasons for Infidelity in Women with Extra-marital Relationships: A Qualitative Study, *Canadian Center of Science and Education*, 10, 5, 1913-1852.
- Michelle M. J. Anthony P. J. Michael D. M. (2014), Risk Factors Associated with Women’s Marital Infidelity, *Contemporary Family Therapy*, 36(3), 327–332.
- Mitchell, L. (2000), Attachment to the missing object: Infidelity and obsessive love, *Journal of Applied Psychoanalytic Studies*, 2(4), 383-395.
- Pacher, A. (2017), Extramarital affairs in contemporary Japan: Current situation & trends, *The Journal of Sexual Medicine*, 14 (5), 300_310.
- Penn, C. D. , Hernandez, S. L. , & Bermudez, J. M. (1997), Using a cross-cultural perspective to understand infidelity in couples therapy, *The American Journal of Family Therapy*, 25(2): 169-185.
- Peluso, P. R. (2015), *Infidelity: A Practitioner’s Guide to Working with Couples in Crisis (Family Therapy and Counseling)*, New York, Routledge.
- Polit, D. F. , Beck, C. T. (2006), The Content Validity Index, *Research in Nursing & Health*, 29, 489-497.
- Roscoe, B. , Cavanaugh, L. E. , Kennedy, D. R. (1988), Dating infidelity: behaviors, reasons and consequences, *Adolescence*;23(89):35-43.
- Rusbult, C. E. , Drigotas, S. M. , & Verette, J. (1994), The investment model: An interdependence analysis of commitment processes and relationship

maintenance phenomena, In D. Canary & L. Stafford (Eds.), *Communication and relationship maintenance* (pp. 115-139), San Diego: Academic Press.

- Ruza, I. , & Ruza, A. (2012), “Causal explanation for infidelity of Latvian residents in dating and marital relationships”, *Journal of Family Psychology*, 28(1), 236-242.
- Sevi, B. Urganci, B. Sakman, E. (2020), Whocheats? A nex amination of light and dark personality traits a spredictors of infidelity, *Personality and Individual Differences*, 167.
- Shackelford, T. K. , Besser, A. , & Goetz, A. T. (2008), Personality, marital satisfaction, and probability of marital infidelity, *Individual Differences Research*, 6(1), 13-25.
- Shannon, S. (2005), Three approaches to qualitative content analysis, *Qualitative Health Research*. ;15(9):1277-88.
- Shultz, K. S. , Whitney, D. J. , Zickar M. J. (2014), *Measurement theory in action: action: case studies and exercises*, New York, NY: Routledge.
- Schonian, S. (2013), *Perceptions and Definition of Infidelity: A Multimethod Study*, Master of Science Department of Marriage and Family Therapy, University of Nevada.
- Spanier, G. B. (1979), The measurement of marital quality, *Journal of Sex & Marital Therapy*, 5(3), 288-300.
- Stamps, W. E. (2020), *Treatment of infidelity as a clinical issue in couple therapy: a critical review of the literature*, A clinical dissertation submitted in partial satisfaction of the requirements for the degree of Doctor of Psychology, Pepperdine University Graduate School of Education and Psychology.
- Streiner, D. L. , Norman, G. R. , Carirnety, J. (2015), *Health Measurement Scales, A Practical Guide to Their Development and Use*, Oxford: Oxford University Press.

- Toplu-Demirtaş, E. , Fincham, F. D. (2018), Dating Infidelity in Turkish Couples: The Role of Attitudes and Intentions, 55(2):252-262.
- Tsapelas, I. , Fisher, H. E. , & Aron, A. (2010) “Infidelity: when, where, why, New York: Routledge.
- Vaughan, p. (2008), The monogamy myth (3rd edition), New York: Newmarket press.
- Walker, H. C. (2013), Establishing Content Validity of an Evaluation Rubric for Mobile Technology Applications Utilizing the Delphi Method, Baltimore, Maryland: Johns Hopkins University.
- Whatley, M. (2006), Attitudes toward Infidelity Scale, Department of Psychology, Valdosta State University.
- Whatley M. (2008), Attitudes toward infidelity scale: Ed: D. Knox, ve C. Schacht) Choices in relationships, Belmont, California: Thompson Wadsworth publishing.
- Whatley, M. A. (2012), Attitudes to ward infidelity scale. InD. Knox, & C. Schacht (Eds.), Choices in relationships: An introduction marriage and the family(pp. 415), (11thed.), Belmont,CA:ThompsonWadsworthPublishing.
- Wiederman, M. W. , Hurd, C. (1999), Extradyadic involvement during dating, J Soc Pers Relatsh;16(2):265-74.
- Wilson, K. , Mattingly, B. A. , Clark, E. M. , Weidler, D. J. , Bequette, A. W. (2011), The gray area: Exploring attitudes toward infidelity and the development of the Perceptions of Dating Infidelity Scale, The Journal of social Psychology, 51(1), 63–86.
- Wynd, C. A. , Schmidt, B. , Schaefer M. A. (2003), Two Quantitative Approaches for Estimating Content Validity, Nursing Research, 25(2): 508-518.
- Yeniceri ,Z. & Kokdemir, D. (2006), University student’s perceptions of and explanations for infidelity: the development of the infidelity questionnaire

(INFQ), Social behavior and personality, 34(6): 639-650

ضمیمه: مقیاس زمینه‌یابی پیمان شکنی زناشویی (ISS)^۱

ردیف	عبارت	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	نه موافقم نه مخالف	نسبتاً مخالفم	مخالفم	کاملاً مخالفم
۱	پایبندی به دین، راه نجات انسان از بسیاری از خطاهاست.							
۲	بهبتر است قبل از انجام هر کاری پیامدهای مثبت و منفی آن را در نظر گرفت							
۳	معمولاً زود تصمیم خودم را عوض می‌کنم.							
۴	بهبتر است انسان اول خوب فکر کند بعد عمل کند.							
۵	گاهی از احساس بی‌ارزشی رنج می‌برم.							
۶	وقتی هیجان زده می‌شوم نمی‌توانم رفتار خودم را کنترل کنم.							
۷	اغلب اوقات احساس می‌کنم شناخت درستی از خودم ندارم.							
۸	توانایی کنترل وسوسه‌های خود را دارم.							
۹	همسرم به راحتی نمی‌تواند به کسی اعتماد کند.							
۱۰	خیانت کردن به افراد امری طبیعی است.							
۱۱	نسبت به مراودات جنسی، عاطفی اعضا خانواده حساس نیستم.							
۱۲	همسرم بدون دلیل نسبت به من شکاک است.							
۱۳	مردم پشت سرم در مورد قیافه و رفتارم حرف می‌زنند و مسخره‌ام می‌کنند.							
۱۴	به اعتقاد من اکثر آدم‌ها هوس‌ران هستند.							
۱۵	معمولاً موسیقی پاپ مرا به وجد می‌آورد.							
۱۶	اغلب اوقات احساس می‌کنم هدف خاصی در زندگی ندارم.							
۱۷	از مشکلات مالی متعددی رنج می‌برم.							
۱۸	اغلب وقتی تنها هستم احساس می‌کنم کسی با من حرف می‌زند.							

1. The Infidelity Survey Scale.

ردیف	عبارت	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	نه موافقم نه مخالف	نسبتاً مخالفم	مخالفم	کاملاً مخالفم
۱۹	به نظرم مصرف مشروبات الکلی ایراد خاصی ندارد.							
۲۰	علاقه خاصی به موسیقی پاپ دارم.							
۲۱	معمولاً زیاد به مسائل جنسی فکر می‌کنم.							
۲۲	احساس بدی نسبت به استفاده از مشروبات الکلی ندارم.							
۲۳	تصاویر و صحنه‌های جنسی که دیده‌ام دائماً در ذهنم مرور می‌شوند.							
۲۴	اغلب اوقات نگران عدم تأمین نیاز مالی هستم.							
۲۵	در خانواده اصلی من سابقه ارتباطات آزاد جنسی وجود دارد.							
۲۶	در خانواده ما مشاجره و دعوا زیاد است.							
۲۷	مراسمات خویشاوندی ما بیشتر به صورت مختلط برگزار می‌گردد.							
۲۸	معمولاً در خانواده ما، آقا به خوبی از همسرش حمایت و محافظت می‌کند.							
۲۹	همسرم نیازهای عاطفی مرا تأمین نمی‌کند.							
۳۰	اغلب زنان جامعه پوشش مناسبی ندارند.							
۳۱	از اینکه همسرم به ظاهر خودش نمی‌رسد ناراضی‌ام.							
۳۲	خیانت کردن برای تلافی خیانت، پذیرفتنی است.							
۳۳	به نظرم در خانواده ما زن از توان تصمیم‌گیری بیشتری برخوردار است.							
۳۴	بهتر است در اجتماعات عمومی حریم زن و مرد رعایت شود.							
۳۵	احساس می‌کنم نیاز جنسی چندانی ندارم							
۳۶	در خانواده ما سخن گفتن در مورد مسائل جنسی و زناشویی پسندیده نیست.							
۳۷	به نظرم چشم‌چرانی، رفتار مناسبی نیست.							
۳۸	همسرم اغلب رفتار تحکم آمیزی با من دارد.							

ردیف	عبارت	کاملاً موافقم	موافقم	نسبتاً موافقم	نه موافقم نه مخالف	نسبتاً مخالفم	مخالفم	کاملاً مخالفم
۳۹	احساس می‌کنم صمیمیت و لذت دوران اولیه زندگی را با همسرم ندارم							
۴۰	دیگران به ما می‌گویند شما خانواده زن سالاری هستید							
۴۱	اگر همسرم به من خیانت کند من هم مقابله به مثل می‌کنم							
۴۲	در محیط اطرافم محرک‌های جنسی زیادی وجود دارد							
۴۳	در میان اطرافیان ما نگرش سهل‌گیرانه‌ای نسبت به رفتارهای جنسی و خیانت وجود دارد.							
۴۴	ظاهر نامناسب همسرم اغلب اوقات مرا اذیت می‌کند.							
۴۵	میل به دیده شدن و جلوه‌گری در جامعه ما رو به افزایش است.							
۴۶	گاهی به خاطر حفظ آبرو دست به کارهایی زده‌ام که دوست نداشته‌ام.							
۴۷	اشکالی ندارد با جنس مخالف هم دوست باشم.							
۴۸	تجربه تماشای فیلم‌ها و عکس‌های مبتذل را دارم							
۴۹	استعمال عطر یا ادکلن متنوع، بانوان را در جامعه جذاب‌تر می‌کند.							
۵۰	اشکال ندارد که زن در مقابل مردان با ناز و عشوه حرف بزند.							
۵۱	گاهی با پسر/دختر عمو، پسر/دختر دایی، پسر/دختر خاله ... دست می‌دهم.							
۵۲	شنیدن صدای جنس مخالف لذت بخش است.							
۵۳	یکی از علاقه‌های من این است که با ادکلن‌های متنوع دیگران را مجذوب خود کنم.							
۵۴	اگر انسان مجبور باشد عیبی ندارد برخی رفتارهای غیر اخلاقی را مرتکب شود.							
۵۵	دست دادن نشانه احترام است حتی اگر جنس مخالف باشد.							
۵۶	در خانواده ما زن و شوهر اتاق خواب جدا دارند.							